

PATOLÓGIE V AD HOC RÚCHU

Nedokončená reforma slovenskej obchodnej arbitráže

JUDr. Tomáš Borec

RDW Arbitration Conference 2026 • Panel 1 • 18. jún 2026

T É Z A

Reforma nastala. *Patológie prežili.*

Štrukturálne patológie traumy sa po reformách rokov 2015 a 2017 neodstránili — adaptovali sa. Presunuli z inštitucionálneho priestoru do priestoru ad hoc a zostali aj tam, kde zákon nového zriaďovateľa pripúšťa, no nepožaduje vecnú súvislosť s jeho činnosťou.

ČASOVÁ OS REGULÁCIE ZRIAĐOVATEĽOV

Z. č. 244/2002 Z. z. — kto môže zriadiť stály rozhodcovský súd

Dva najväčšie skoky v zúžení okruhu zriaďovateľov

DNEŠNÍ OPRÁVNENÍ ZRIAĐOVATELIA

§ 12 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. — taxatívny okruh

Komory zriadené zákonom

SOPK, Slovenská advokátska
komora, Notárska komora

Národné športové zväzy

Štatút priznáva Ministerstvo
cestovného ruchu a športu SR

SOŠV

Slovenský olympijský a športový
výbor (od 1.1.2020)

Funguje tento okruh zamýšľaným spôsobom?

Vecná pôsobnosť bez vecnej súvislosti

Čo zákon vyžaduje

§ 13 písm. b) Z. č. 244/2002 Z. z.

Vecná pôsobnosť stáleho RS nesmie byť v rozpore s arbitrabilitou sporu (§ 1).

Požiadavka vecnej súvislosti s predmetom činnosti zriaďovateľa NEPLYNIE.

Legitímna pôsobnosť športového RS

Agenda s vecnou súvislosťou na zriaďovateľa

- Disciplinárne veci
- Registrácie hráčov
- Prestúpenia
- Spory medzi klubmi navzájom
- Spory klubov so zväzom

Mediálne zdokumentovaný prípad (2026)

Migrácia patológie z jednej formy do druhej — v reálnom čase

Štyri znaky inštitucionality v ad hoc rúchu

Rozhodcovská doložka navrhnutá jednou stranou (úverová zmluva, december 2025)

1 Zoznam rozhodcov

Jednostranne zostavovaný záujmovým združením. Obsahuje 3 rozhodcov. Naposledy aktualizovaný pred 4+ rokmi.

2 Procesné pravidlá

Vypracované záujmovým združením. Nie zákon, nie dohoda strán.

3 Výber rozhodcu

Výlučne žalobcom. Žalovaný nemá vplyv na osobu rozhodcu — voľba je nulová.

4 Námietky predpojatosti

Rozhoduje generálny tajomník združenia — funkcionár organizácie so záujmom totožným so žalobcom.

Tieto štyri znaky sú totožné s patológiou divokých RS pred 2014.

Paradox asymetrie

To isté záujmové združenie — dve cesty s diametrálne odlišnou reguláciou

SPOTREBITEĽSKÝ RS • Z. č. 335/2014

- ✓ Povolenie Ministerstva spravodlivosti SR
- ✓ Výročné správy
- ✓ Nezávislý orgán pre námietky (§ 14 písm. e)
- ✓ Transparentnosť, dohľad
- ✓ Možnosť odňatia povolenia

AD HOC OBCHODNÝ RS • Z. č. 244/2002

- ✗ Žiadne povolenie
- ✗ Žiadne výročné správy
- ✗ Námietky rieši generálny tajomník
- ✗ Žiadny dohľad
- ✗ Doložka 8 rokov bezo zmeny

Tri dopady pre celý odbor

I

Zrušovacie konanie

- Súd neprehodnocuje vec samú
- R 56/2020 (sp. zn. 5Obdo/98/2018)
- 5Obdo/52/2021
- Prah pre § 40 ods. 1 písm. g) extrémne vysoký

II

Verejný poriadok

- Rozširujúca sa aplikácia § 50 ods. 2
- Náhradný nástroj ochrany
- Pri výkone a exekúcii
- Procesne neuspokojivé pre obe strany

III

Kolaterálny dopad

- Erózia dôvery v arbitráž
- Klientela zovšeobecňuje skúsenosť
- Strata kredibility legitímnych RS
- Nesú časť reputačného bremena

Tri návrhy do zák. č. 244/2002 Z. z.

1

Vecná súvislosť

Explicitná požiadavka vecnej súvislosti pôsobnosti stáleho RS s predmetom činnosti zriaďovateľa (§ 13 písm. b).

RS pri športovom zväze nech rozhoduje spory zo športu.

2

Pomenovať skrytú inštitúciu

Doložka jednej strany: jej zoznam rozhodcov, jej procesné pravidlá, jej kontrola námietok = faktická prevádzka stáleho RS bez tohto označenia.

Podmienky platnosti, prípadne prezumpcia neprijateľnosti.

3

Zákonné uzavretie medzier

Ak stály RS koná mimo pôsobnosti svojho štatútu: doložka neplatná, rozsudok zrušiteľný.

Priama súdna vynútiteľnosť — nie rozšírenie ingerencie ministerstva.

Štyri modely regulácie stálych RS

Model	Krajiny	Charakteristika	Dohľad
Zákonný monopol	Maďarsko, Česká republika	Štruktúru priamo určuje zákon, dominantná inštitúcia	Zákonom, nie ministerstvom
Komorový	Rakúsko, Poľsko	Zriaďovateľmi komory a združenia, bez ministerskej autorizácie	Reputačný + súdny
Liberálny	Nemecko, Francúzsko	Bez obmedzenia okruhu zriaďovateľov	Len súdmi v zrušovacom konaní
Ministerská autorizácia	Slovensko (335/2014), Bulharsko	Povolenie ministerstva, výročné správy, dohľad	Aktívny ministerský
SR — 244/2002	<i>Slovensko (obchodná)</i>	<i>Obmedzený okruh + výročná správa</i>	Len pasívna evidencia

Slovenský zákon č. 244/2002 Z. z. zaujíma medzipriestor: obmedzený okruh, ale bez vymáhateľného mechanizmu.

Z Á V E R

Desať rokov po prvej reforme okruhu zriaďovateľov:

Nie je to hypotéza.

Je to prax.

Rozoznať. Pomenovať. Regulovať. Skôr, ako patológie podkopú dôveru aj v tú legitímnu, etablovanú a medzinárodne rešpektovanú arbitráž.